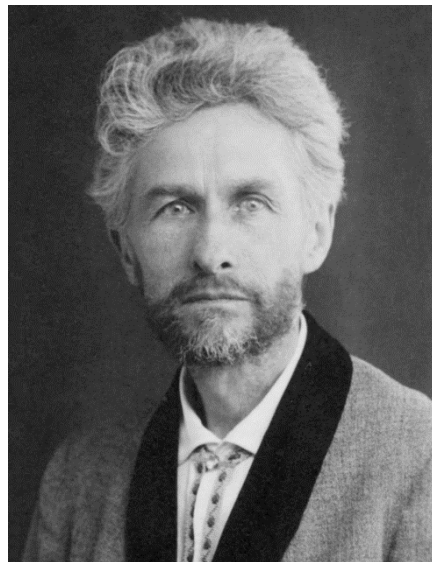

**Klaipėdos
universitetas**

Sveikatos
mokslų fakultetas

**Klaipėdos
universitetas**

30
metų

**XXI-OJI NACIONALINĖ MOKSLINĖ
KONFERENCIJA
„Į SVEIKĄ GYVENSENĄ IR SKAIDRIĄ BŪTĮ
VYDŪNO KELIU“**

Konferencijos pranešimų medžiaga

Klaipėda, 2021

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

Mokslinis komitetas:

Pirmininkas: prof. dr. Artūras Razbadauskas,
Klaipėdos universiteto rektorius

Nariai:

prof. habil. dr. Algimantas Kirkutis
prof. dr. Elvyra Acienė
prof. habil. dr. Ingrida Baranauskienė
prof. dr. (hp) Leta Dromantienė
prof. dr. Arvydas Martinkėnas
prof. dr. Daiva Mockevičienė
prof. dr. Sigutė Norkienė
doc. dr. Aelita Skarbaliene
prof. habil.(hp) dr. Dalia Marija Stančienė
prof. dr. Asta Šarkauskienė
doc. dr. Marija Truš

Organizacinis komitetas:

Pirmininkė: Goda Sakalauskaitė

Nariai:

prof. dr. Birutė Anužienė
Dainius Aponkus
Erika Butkutė
lekt. dr. Sigita Derkintienė
lekt. Rita Gikariene
Juozas Ivanauskas
doc. dr. Asta Kiaunytė
lekt. Viktorija Lukminaitė
lekt. Jurgita Raišutienė
Tatjana Žuravlioiva

Leidinio sudarytoja:

prof. dr. Birutė Anužienė

© Klaipėdos universitetas, 2021

ISBN 978-609-481-100-5

PACIENTŲ, SERGANČIŲ NEPAGYDOMOMIS LIGOMIS, VILTIES LYGIO TYRIMAS

Gintautas Minelga, prof. dr. Danguolė Drungilienė
Klaipėdos universitetas

Įvadas. Terminalinės būklės pacientų slauga ir pagalba gyvenimo pabaigoje yra vienas iš didžiausių sveikatos priežiūros iššūkių. Viltis kiekvienam tampa labai svarbi, kai susiduriama su rimtais gyvenimo išbandymais. Drąsa ir stiprybė, kurią rodo daugelis sunkiai sergančiųjų, verčia žavėtis ir nusižeminti. Jie padeda suvokti gyvenimo prasmę, laiko reikšmę, žmogaus vertę. Prieštaringi jausmai, sužinojus diagnozę, streso reakcijos yra veikiamos poreikio paneigti ar priimti ligą. Tada daug kas priklauso nuo žmogus, kaip jis priima savo situaciją ir susitaiko su liga gyventi toliau. Viltis, tai vienas esminių komponentų žmogaus gyvenime padedantis lengviau išgyventi sunkumus, o artėjant mirčiai lengviau ją priimti. Vilties praradimas paveikia ne tik vidinį asmens gyvenimą, bet ir jo socialinius ryšius. Viltis yra pozityvus jausmas, kurio išgyvenimas gali būti laikomas sunkumų įveikimo mechanizmu. Gebėjimas išlaikyti stiprią viltį net sunkiausiomis gyvenimo akimirkomis, padeda išgyventi sunkumus lengviau, greičiau atsitiesti, pasimokyti ir gyventi toliau su nauja patirtimi.

Tikslas. Išanalizuoti pacientų, sergančių nepagydomomis ligomis, vilties lygį

Metodika. Atliktas vienmomentinis tyrimas, naudojant anonimines anketas. Tyrime dalyvavo 120 nepagydomomis ligomis sergančių pacientų. Tyrimui naudota Vilties lygio nustatymo anketa, sudaryta iš 12 teiginių, nuomonė žymėta Likerto skalėje nuo „1-niekada“ iki „6-visą laiką“. Balų skaičius rodo vilties lygį. Tyrimas atliktas laikantis etikos reikalavimų. Duomenys analizuoti statistinio paketo (SPSS) 17.0 versija pagalba.

Rezultatai. Pacientai gerai vertino kai kuriuos teiginius, kaip „gali prisiminti laimingus laikus“, „gali teikti ar gauti meilę ir rūpestį“, „jaučia, kad jų gyvenimas turi prasmę ir vertę“, vertinimai buvo vidutiniškai apie 5 balus, tačiau pacientai blogiau vertino savo gebėjimą „įžvelgti galimybes sunkumų metu“, ar „nebijoti dėl savo ateities“, vertinimai atitinkamai 4,0 ir 3,3 balo. Analizuojant vilties lygio rodiklį, pacientų grupėje priklausomai nuo lyties ir amžiaus, stebėta tendencija, kad moterys pasižymi aukštesniu vilties lygiu, negu vyrai, o su vyresniu amžiumi šis rodiklis tiek vyrų, tiek moterų grupėje, mažėjo. Analizuojant pacientų, priklausomai nuo šeimyninės padėties vilties lygio rodiklį, gauti itin reikšmingi ($p < 0,001$) skirtumai tarp vienišų (neturinčių partnerio) pacientų ir vedusių arba turinčių partnerį. Vilties lygis buvo žymiai mažesnis vienišų, nei vedusių ar turinčių partnerį pacientų. Pacientų, neturinčių vaikų, rodiklis statistiškai reikšmingai žemesnis, negu turinčių vaikų. Daroma prielaida, jog tyrimo rezultatus iš esmės įtakojo pacientų liga, socialinio bei asmeninio gyvenimo nykimas, baimė dėl savo ateities.

Išvados. Vilties išgyvenimas, sergantiems nepagydomomis ligomis, siejamas su gyvenimo prasmės ieškojimu, atvirumu ateičiai. Vyresnio amžiaus, vienišų, neturinčių vaikų pacientų vilties lygis žemesnis, tačiau, tyrimo rezultatai parodė, jog viltis įmanoma ir sunkiai sergant, kai asmeninė ateitis yra neaiški.

Reikšminiai žodžiai: pacientas, viltis, vilties lygis.

Literatūra: Herth K. 2005. State of the Science of Hope in Nursing Practice: Hope, the Nurse, and the Patient. In j.Eliott (ed), Interdisciplinary Perspectives on Hope. 169-211 p.
Katarskis A. 2011. Slaugytojų vilties išgyvenimo ir jų naudojamų vilties įkvėpimo ir palaikymo strategijų sąsajos. International Journal of Psychology: A Biopsychosocial Approach / [vol.] 8, 137-158.
Katarskis A., Perminas A. 2013. Vilties didinimo ir palaikymo intervencijos efektyvumo įvertinimas slaugytojų grupėje. International Journal of Psychology: A Biopsychosocial Approach. Nr. 13, 9-29
Ripamonti C, Miccinesi G, Pessi M, Di Pede P, Ferrari M. 2016. Is it possible to encourage hope in non-advanced cancer patients? We must try. Ann Oncol. No. 27(3), 513-9 p.